

Novine u jurisprudenciji Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine

Pripremio: Zlatan Kavazović, Apelacioni sud Brčko distrikta Bosne i Hercegovine

Uvod

Za ovaj broj časopisa *Pravna hronika* Apelacioni sud BD BiH izdvojio je pet odluka iz prve polovine 2018. godine, i to dvije odluke iz oblasti krivičnog prava (presude broj 96 o K 089079 18 Kž 12 i broj 96 o K 105627 18 Kž), dvije odluke iz oblasti građanskog prava (presuda broj 96 o P 064501 17 Rev i rješenje broj 96 o P 090389 18 Rev), te jedna odluka iz oblasti upravnog prava (rješenje broj 96 o U 100353 18 Už).

Predmet broj 96 o K 089079 18 Kž 12 – Ubistvo iz člana 163 stav 1 u vezi s članom 31 Krivičnog zakona Brčko distrikta Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Brčko distrikta Bosne i Hercegovine“, br. 33/13, 26/16 i 13/17); promjena pravne kvalifikacije krivičnog djela

Činjenice

Presudom prvostepenog suda, broj 96 o K 089079 17 K 2 od 23.11.2017. godine optuženi je oglašen krivim da je radnjama opisanim u izreci te presude počinio krivično djelo Ubistvo iz člana 163 stav 1 u vezi s članom 31 Krivičnog zakona BD BiH i primjenom članova 7, 42, 43 i 49 istog Zakona osuđen na kaznu zatvora u trajanju od 13 (trinaest) godina. Protiv navedene presude žalbe su podnijeli Tužilaštvo BD BiH i branioci optuženog.

Odluka

Nakon provedenog dokaznog postupka i ocjene dokaza, prvostepeni sud je našao da su u radnjama optuženog ostvarena obilježja bića krivičnog djela Ubistvo iz člana 163 stav 1 u vezi s članom 31 Krivičnog zakona BD BiH, za koje ga je i oglasio krivim, a ne krivičnog djela Ubistvo iz član 163 stav 2 tačka 1 u vezi s članom 31 Krivičnog zakona BD BiH, za koje se optuženi teretio optužnicom. Naime, prvostepeni sud je u pogledu promjene pravne kvalifikacije krivičnog djela za koje se optuženi tereti dao na strani 36 valjane razloge koji govore o tome da se ne radi o ubistvu na podmukao način, imajući u vidu mjesto događaja i kako se sve dešavalo, da pri tome izvršilac nije pokazao posebno lukavstvo, a ni posebnu prepredenost koja je u svakom slučaju morala biti izražena kod optuženog da bi se radilo o krivičnom djelu Ubistvo na podmukao način. Apelacioni sud je cijenio sve žalbene navode tužioca, ustanovio da su ispravno utvrđene činjenice u konkretnom slučaju, te da je sud ispravno kvalifikovao krivično djelo jer je okolnosti pod kojima je krivično djelo počinjeno tužilac pogrešno cijenio i pogrešno tvrdio da se radilo o krivičnom djelu izvršenom na podmukao način, zbog čega je žalba odbijena.

Predmet broj 96 o K 105627 18 Kž – Teška krivična djela protiv sigurnosti javnog saobraćaja iz člana 330 stav 1 u vezi s krivičnim djelom – Ugrožavanje javnog saobraćaja zbog omamljenosti iz člana 327 stav 1 Krivičnog zakona Brčko distrikta BiH („Službeni glasnik Brčko distrikta Bosne i Hercegovine“ br. 33/13 i 26/16); uviđaj i vještačenje, član 221 Zakona o krivičnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Brčko distrikta Bosne i Hercegovine“, br. 34/13 i 27/14); zakonitost pribavljenih dokaza u fazi istrage

Činjenice i revizijski navodi

Presudom prvostepenog suda broj 96 o K 105627 17 K od 09.02.2018. godine optuženi je oglašen krivim da je, radnjama opisanim u izreci te presude, počinio Teško krivično djelo protiv bezbjednosti javnog saobraćaja iz člana 330 stav 1 u vezi s krivičnim djelom Ugrožavanje javnog saobraćaja zbog omamljenosti iz člana 327 stav 1 Krivičnog zakona, pa ga je sud za isto, primjenom navedenih zakonskih propisa, te članova 7, 42, 43 i 49 istog zakona, osudio na kaznu zatvora u trajanju od 10 mjeseci. Protiv prvostepene presude žalbu je u zakonskom roku izjavio branilac optuženog zbog bitne povrede odredaba krivičnog postupka iz člana 297 stav 1 tačke i) i k) i stava 2 Zakona o krivičnom postupku, pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja iz člana 299 i povrede Krivičnog zakona iz člana 298 istog procesnog zakona, s prijedlogom da Apelacioni sud žalbu uvaži i ukine pobijanu presudu ili da prvostepenu presudu preinači tako da optuženog oslobodi od optužbe da je počinio predmetno krivično djelo.

Odluka

Nije osnovan žalbeni navod branioca optuženog da je prvostepeni sud počinio bitnu povredu odredaba krivičnog postupka iz člana 297 stav 1 tačka i) i stava 2 Zakona o krivičnom postupku, odnosno da je prvostepena presuda zasnovana na nezakonitom dokazu – nalazu i mišljenju Jedinice za forenziku Kriminalističko-tehničkog centra MUP-a RS-a, o izvršenom vještačenju alkohola u krvi kod optuženog (dokaz Tužilaštva D-18). Naime, branilac optuženog u žalbi tvrdi da je navedeni nalaz i mišljenje Jedinice za forenziku pribavljen protivno odredbama člana 96 i člana 221 Zakona o krivičnom postupku, jer je vještačenje obavljeno na zahtjev ovlaštenih službenih lica Policije Brčko distrikta a da ovlašteno službeno lice policije prije toga nije obavijestilo postupajućeg tužioca da će podnijeti taj zahtjev za vještačenje.

Na glavnom pretresu pred prvostepenim sudom Tužilaštvo je izvelo materijalne dokaze iz kojih proizilazi da su ovlaštena službena lica policije, prilikom vršenja uviđaja i određivanja vještačenja alkohola u krvi optuženog, u potpunosti postupili u skladu sa zakonskom odredbom. Da su ovlaštena službena lica policije obavijestili postupajućeg tužioca o počinjenju krivičnog djela i vršenju uviđaja Tužilaštvo je dokazalo službenom zabilješkom policije koja je sačinjena na okolnosti obavještavanja tužioca da se dogodila predmetna saobraćajna nezgoda, da je lice mjesta obezbjeđeno, da je pomoću uređaja za alkotestiranje „Evitec“ utvrđeno prisustvo alkohola kod optuženog od 2,30 promila, a da je pješak D.Z. zadobila teške tjelesne povrede. U službenoj zabilješci je također konstatovano da je od strane tužioca naloženo da se od učesnika saobraćajne nezgode uzme krv radi vještačenja alkohola. Iz dokaza Tužilaštva D-3, također službene zabilješke Policije, proizilazi da su policijski službenici oko 22:30 optuženog odvezli u Urgentni centar Brčko, gdje mu je uzet uzorak krvi za potrebe vještačenja, a prema zapisniku o uviđaju Policije (dokaz Tužilaštva D-5), uviđaj je započeo u 22:50 sati, završen je istog dana u 23:20 sati, a policijski službenici su zapisnički konstatovali sve radnje koje su preduzeli tokom vršenja uviđaja.

Uzimajući u obzir sve naprijed navedeno, prvostepeni sud je pravilno ocijenio da je nalaz i mišljenje Jedinice za forenziku KTC-a MUP-a RS-a o izvršenom vještačenju alkohola u krvi kod optuženog (dokaz Tužilaštva D-18) zakonit dokaz, s obzirom da su policijski službenici o vršenju uviđaja obavijestili postupajućeg tužioca, te u skladu s odredbom člana 221 Zakona o krivičnom postupku i po nalogu tužioca odredili vještačenje alkohola u krvi kod optuženog, a radnje uviđaja i uzimanja uzorka krvi od optuženog za potrebe vještačenja su dokumentovane, odnosno potkrijepljene službenim zabilješkama i zapisnikom o uviđaju policije. Slijedom navedenog, nije opravdan žalbeni prigovor branioca optuženog da je prvostepeni sud počinio bitnu povredu odredaba krivičnog postupka iz člana 297 stav 1 tačka i) Zakona o krivičnom postupku BD BiH te da je to bilo od uticaja na zakonito

i pravilno donošenje presude i da je time počinjena i bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz odredbe člana 297 stav 2 Zakona o krivičnom postupku Brčko distrikta BiH.

Predmet broj 96 O P 064501 17 Rev – Naknada štete zbog neprovođenja prostorno-planskog dokumenta – član 219 Zakona o obligacionim odnosima („Službeni list SFRJ“, br. 29/78, 39/85, 45/89 i 57/89)

Činjenice i revizijski navodi

Tužitelj u ovom sporu traži da mu tuženi na ime štete isplati iznos od 280.981,00 KM jer je štetu u tom iznosu, koja se ogleda u razlici cijene po kojoj je tužitelj prodao svoje nekretnine k.č. br. 55/1 i k.č. br. 55/3 licu M.S. i cijene koju je mogao postići da je predmetno zemljište imalo obezbjeđen pristupni put njemu prouzrokovao tuženi i to propuštanjem nadležnih organa tuženog da se, prema važećim planskim dokumentima (realizacijom planskih dokumenata odnosno njihovim izvršavanjem), obezbjedi pristupni put u vrijeme kada su parcele označene kao k.č. 55/1 i k.č. 55/3 bile u njegovom vlasništvu. Prvostepeni sud je tužbeni zahtjev tužitelja odbio pozivanjem na odredbe Zakona o obligacionim odnosima o šteti (član 155), o uspostavljanju ranijeg stanja i naknadi u novcu (član 185), o običnoj šteti i izmakloj koristi (član 189) i pozivanjem na odredbe članova 16, 21, 22, 25, 46, 54, 94 i 100 Zakona o prostornom planiranju i građenju BD BiH jer tužitelj, s obzirom na postupak realizacije i privođenja namjeni regulacionog plana (kao dokumenta prostornog planiranja), nije dokazao u čemu se ogleda propust tuženog. Drugostepenom presudom žalba tužitelja je odbijena kao neosnovana i prvostepena presuda potvrđena.

Protiv drugostepene presude tužitelj je izjavio reviziju „zbog povrede odredaba parničnog postupka iz člana 318 Zakona o parničnom postupku BD BiH koja je učinjena u postupku pred drugostepenim sudom i zbog pogrešne primjene materijalnog prava“ i predložio da revizijsko vijeće reviziju uvaži i drugostepenu presudu preinači tako da tužbeni zahtjev tužitelja usvoji ili da osporenu presudu ukine i predmet vrati žalbenom vijeću na ponovno odlučivanje.

Odluka

Po ocjeni revizijskog vijeća, tužitelj navodima revizije nije doveo u pitanje zakonitost odluka koje su nižestepeni sudovi donijeli, a kojima je zahtjev tužitelja u ovom sporu odbijen, te je donio odluku u skladu s članom 357 Zakona o parničnom postupku.

Naime, tužitelj je u ovom sporu postavio zahtjev da mu tuženi nadoknadi štetu koja mu je prouzrokovana time što nije izvršen dokument prostornog planiranja koji je predviđao izgradnju pristupnog puta do njegovih nekretnina k.p. 55/1 i k.p. 55/3 u K.o. Brčko 1. Donošenje dokumenata prostornog planiranja u BD BiH regulisano je odredbama Zakona o prostornom uređenju BD BiH („Službeni glasnik Brčko distrikta Bosne i Hercegovine“, br. 9/03, 23/03, 15/04 i 19/07), odnosno odredbama Zakona o prostornom planiranju i građenju BD BiH („Službeni glasnik Brčko distrikta Bosne i Hercegovine“, br. 29/08) i nakon usvajanja dokumenta (saglasno njihovim odredbama) oni podliježu provođenju, pa je tako donesena i Odluka o provođenju Regulacionog plana „Kolobara“ (na koju se tužitelj posebno poziva u reviziji), a Zakonom o prostornom planiranju i građenju BD BiH (članom 16) određen je alternativni prestanak važenja provedbenog plana (Regulacionog plana i drugih provedbenih planova), odnosno prestanak važenja njegovim provođenjem ili istekom vremenskog perioda za koji je donesen.

Prema navedenom, tužitelj se mogao obratiti nadležnom organu tuženog da se u skladu s Regulacionim planom izgradi pristupni put do njegovih nekretnina (k.p. 55/1 i k.p. 55/3) i da na

taj način traži postupanje po važećem dokumentu prostornog planiranja, u pogledu obezbjeđenja pristupa predmetnim nekretninama, onako kako je to planskim dokumentom regulisano. Kako je, međutim, provođenje Regulacionog plana (prema odredbi člana 27 Zakona o prostornom planiranju i građenju) vezano za obezbjeđivanje u budžetu BD BiH potrebnih novčanih sredstava pa je, dakle, provođenje uslovljeno obezbjeđenim sredstvima, to neprovođenje Regulacionog plana – Odluke od nadležnih organa tuženog, u pogledu izgradnje pristupnog puta za predmetne nekretnine tužitelja, samo po sebi ne ukazuje na protivpravnost, odnosno na povredu norme pravnog poretka od nadležnih organa tuženog, kao pretpostavke odgovornosti tuženog za štetu.

Predmet broj 96 o P 090389 18 Rev – Izuzetna revizija izjavljena protiv odluke o zakonskim zateznim kamatama – član 346 stav 3 Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Brčko distrikta Bosne i Hercegovine“, br. 8/09, 52/10 i 27/14)

Činjenice i revizijski navodi

Prvostepenom presudom broj 96 o P 090389 15 P od 19.04.2017. godine obavezan je tuženi da tužiocu isplati iznos od 89.236,54 KM sa zakonskom zateznom kamatom od 21.10.2014. godine, pa do konačne isplate, kao i da tužiocu nadoknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 3.324,50 KM, sve u roku od 30 dana od dana pravosnažnosti presude. Drugostepenom presudom žalba tuženog je djelimično usvojena i prvostepena presuda preinačena u odluci o dosudi zakonske zatezne kamate tako što se tuženi obavezuje da tužitelju zakonsku zateznu kamatu na iznos od 89.236,54 KM plati od 19.04.2017. godine pa do konačne isplate. Tužilac (revident) revizijom je pobijao presudu žalbenog vijeća Apelacionog suda BD BiH u dijelu kojim je odbijen zahtjev tužioca za isplatu zakonske zatezne kamate na iznos (glavnog potraživanja) od 89.236,54 KM za period od 21.10.2014. godine pa do 19.04.2017. godine (koja za taj period iznosi 26.650,34 KM). Iako vrijednost pobijanog dijela pravosnažne presude ne prelazi 30.000,00 KM, tužilac traži da sud dozvoli reviziju jer bi odlučivanje po reviziji, kako je naveo, bilo od značaja za primjenu prava i drugim slučajevima (član 346 stav 3 Zakona o parničnom postupku).

Odluka

Revizijom izjavljenom protiv drugostepene presude revident (tužilac) pobija samo odluku o dosudi zakonske zatezne kamate sadržane u toj presudi kao akcesornom (sporednom) potraživanju u tom sporu, a stav je Apelacionog suda da redovna revizija protiv odluke o zakonskoj zateznoj kamati kao sporednom potraživanju nije dozvoljena zbog akcesornog karaktera navedenog potraživanja, koje se, prema odredbi člana 65 stav 3 Zakona o parničnom postupku, ne uzima u obzir kod utvrđivanja vrijednosti predmeta spora, pa se revizija u tom slučaju odbacuje kao nedozvoljena. Slijedom toga, da bi „izuzetna“ (vanredna) revizija protiv drugostepene presude bila dozvoljena, bitno je da drugostepena presuda nije donesena u sporu u kojem je revizija isključena, odnosno da drugostepena presuda nije donesena u sporu u kojem se protiv nje može izjaviti redovna revizija. Kako u ovom predmetu spora nije dozvoljena redovna revizija protiv odluke o zakonskoj zateznoj kamati kao sporednom potraživanju, tada nije dozvoljena ni „izuzetna“ (vanredna) revizija protiv te odluke.

Dozvoljenost „izuzetne“ revizije sa aspekta ispunjenosti uslova za postupanje po toj reviziji, u smislu odredbe člana 346 stav 3 Zakona o parničnom postupku, ovaj sud nije ni razmatrao kod toga da „izuzetna“ revizija nije dozvoljena protiv odluke o zateznoj kamati kao akcesornom potraživanju, koja odluka se ne može pobijati ni redovnom revizijom, kakav je stav Apelacionog suda BD BiH. Stoga je, primjenom odredbe člana 356 stav 1 Zakona o parničnom postupku, revizija tužioca odbačena kao nedozvoljena.

Predmet broj 96 o U 100353 18 UŽ 2 – Imenovanje članova Upravnog odbora Fonda zdravstvenog osiguranja – član 6 Zakona o upravnim sporovima Brčko distrikta Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Brčko distrikta Bosne i Hercegovine“ br. 4/00 i 1/01)

Činjenice i žalbeni navodi

Prvostepenom presudom broj 96 o U 100353 16 U od 24.11.2017. godine uvažena je tužba tužitelja, poništeno rješenje tužene od 06.10.2016. godine i predmet vraćen tuženoj na ponovno odlučivanje, a tužena je obavezana da tužitelju nadoknadi i troškove upravnog spora. Protiv navedene presude žalbe su blagovremeno izjavili tužena i zainteresovana lica.

Odluka

Odluka prvostepenog suda da meritorno odlučuje u ovom upravnom sporu nije pravilna i zakonita. U konkretnom slučaju, predmet upravnog spora jeste ocjena zakonitosti odluke gradonačelnika BD BiH o imenovanju članova Upravnog odbora Fonda zdravstvenog osiguranja BD BiH od 17.08.2016. godine i rješenja tužene od 06.10.2016. godine (kojim je odbijena žalba tužitelja izjavljena protiv prvostepenog akta).

Odredbom člana 6 stav 1 Zakona o upravnim sporovima propisano je da se upravni spor može voditi samo protiv upravnog akta, a u stavu 2 da upravni akt jeste akt kojim nadležni organ rješava o izvjesnom pravu ili obavezi građanina ili pravnog lica u nekoj upravnoj stvari.

Dakle, da bi pravni akt imao svojstvo upravnog akta mora imati određena materijalno-pravna obilježja, a prije svega mora se odnositi na rješavanje u upravnoj stvari o nekom konkretnom pravu ili obavezi stranke.

Međutim, akt o imenovanju članova Upravnog odbora Fonda zdravstvenog osiguranja BD BiH (koji je donesen u formi odluke) nije upravni akt, jer istim se ne rješava o izvjesnom pravu ili obavezi građana ili pravnih lica u nekoj upravnoj stvari. Naime, imenovanje članova upravnog odbora vrše organi koji su propisima ovlašteni da ih imenuju (u ovom slučaju to je, u skladu s Odlukom o osnivanju Fonda zdravstvenog osiguranja, gradonačelnik BD BiH), ali ti akti (o imenovanju) kao što su odluke, rješenja i slično, nisu upravni akti u smislu odredbe člana 6 Zakona o upravnom sporu, jer se ne radi o upravnoj stvari, kao jednom od bitnih sadržajnih elemenata upravnog akta, pa se protiv takvih akata ne može voditi upravni spor, radi čega je povodom žalbi tužene i zainteresovanih lica presudu prvostepenog suda valjalo ukinuti i tužbu tužitelja u upravnom sporu odbaciti i predmet ustupiti na nadležnost Osnovnom sudu BD BiH radi rješavanja po tužbi tužitelja u parničnom postupku, u kom postupku će se blagovremenost tužbe cijeliti prema datumu njenog podnošenja u ovom upravnom sporu.